

Ryga, dnia 12 stycznia 1921.

W odpowiedzi na notę Pańską z dn. 30 grudnia 1920. Nr.165., podaję, co następuje:

ad 1/ Odpowiedź na pismo delegata rosyjsko-ukraińskiego przy PRUWKR. Nr.Nr. 808. i 622 zostanie nadesłaną natychmiast po sprawdzeniu faktów. Na pismo zaś delegata Rosyjsko-ukraińskiego przy PURWKR. Nr. 741. była udzieloną odpowiedź przez polskiego delegata przy PRUWKR. dnia 24 grudnia 1920.r. za Nr. 554.; w odpowiedzi tej zaznaczono, że w wymienionym odcinku pasa neutralnego oddziałów polskich nie było, natomiast znajdowały się oddziały wojsk rosyjsko-ukraińskich.

Pisma Delegata Ros.Ukr. przy PRUWKR. Nr. 690. do dnia 5 stycznia r.b. Polska Delegacja przy PRUWKR. nie otrzymała.

ad 2/ Wbrew faktom podanym w punkcie 2-gim noty Pańskiej, nasza 4-ta armja donosi pod datą 29 grudnia 1920r., że wieś Filipowicze stale jest obsadzana przez oddziały wojsk ros.ukr. Wobec powyższego we swi tej nie mogą się znajdować oddziały wojsk polskich.

Co do innych miejscowości, wymienionych w tym punkcie, czynione są dochodzenia.

ad 3/ Incydent, opisany w punkcie 3-im noty Pańskiej jest niezgodny z rzeczywistością, gdyż: a/ jak donosi Przewodniczący Ros.Ukr. Delegacji przy PRUWKR. w piśmie swem z dnia 25 grudnia 1920.r. Nr. 958., że ze strony ros.ukr. występowała tylko milicja, a nie oddziały wojskowe, b/ według otrzymanego meldunku od naszej 4-ej armji, kilku żołnierzy polskich kupowało w Zowulkach żywność za pieniądze przyczem faktów rabunku ^{lub} innych gwałtów nie stwierdzono. Natomiast śledztwo wyjaśniło, że ros.ukr. milicja bez uprzedniego wezwania do złożenia broni zaczęła do nich strzelać. Dowództwo naszej 4-ej armji wydało już odnośne roz-

kazy co do zwrotu zakupionych artykułów i wypuszczenia rzekomo uprowadzonego Przewodniczącego Komitetu.

ad 4/ Aleksandra Pietrowa została poprzednio już oswobodzona, o czym Przewodniczący Polskiej Delegacji przy PRUWKR dn. 7 grudnia 1920.r. za Nr. 352. zawiadomił Przewodniczącego Ros.Ukr. Delegacji przy PRUWKR i co ten ostatni przyjął do wiadomości pismem z dnia 8 grudnia 1920.r. za Nr. 635.

ad 5/ Do dnia 5 stycznia 1921.r. Polska Delegacja przy PRUWKR. wymienionego protestu z dnia 26 grudnia za Nr. 932. nie otrzymała.

Reasumując treść noty Pańskiej z dnia 30 grudnia 1920.r. Nr. 165., rzucają się w oczy trzy fakty:

1/ powołanie się na pisma Przewodniczącego Ros.Ukr. Delegacji przy PRUWKR., których Polska Delegacja przy PRUWKR. wcale nie otrzymała / 690. i 932./

2/ niezgodne z rzeczywistością opisywanie faktów /punkt 2-gi - zajęcie Filipowicz i punkt 3-ci - zajęcie we wsi Zpwulki./

3/ zupełnie nie zrozumiała niecierpliwość z Pańskiej strony w oczekiwaniu na nasze odpowiedzi, podczas gdy cały szereg naszych pism i protestów, a datowanych jeszcze w listopadzie r.u. pozostaje dotychczas bez odpowiedzi:

- a/ protest mój z dnia 12 listopada 1920.r. Nr. 251. z powodu wywiezienia w charakterze zakładników kilkudziesięciu Polaków z gmin: Mikołajewskiej i Łużeckiej b. powiatu Dziśnieńskiego. Z nich 25 osób było wymienione z imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania
- b/ protest mój z dnia 28 listopada 1920.r. ua Nr. 305 w sprawie a/ zbeszczeczenia przez żołnierza rosyjskiego polskiej odznaki państwowej, b/ atakowania przez ros.ukr. wojska oddziałów polskiej 6-ej armii, przyczem jeden żołnierz został zraniony,

- c/c/trudności, ~~p~~czynionych przez radjo-stacje "RAK" w nawiązaniu porozumienia z Ros.Ukr. Dowództwem w sprawie wycofania Wojsk Polskich.
- c/ Protest Przewodniczącego Polskiej Delegacji przy PRUWKR. dn. 18 grudnia 1920.r. Nr. 467. przeciwko napadowi oddziałów ^{wojsk} sowieckich na Rymasze, Bobrownię i Jażwin w dn. 13 grudnia 1920.r.
- d/ protesty przewodniczącego Polskiej Delegacji przy PRUWKR. Nr. 440. z 15 grudnia 1920.r., Nr. 477. z 17/XII. i Nr. 486. z dn. 19/XII. przeciwko poborowi w rejonie Maleszewa, ostrzeliwaniu naszych oddziałów przez 8-ą sowiecką dywizję piechoty i gwałtach w rejonie Syelowicze, Jażwin i Siemiażewa.
- e/ na protest przewodniczącego Polskiej Delegacji przy PRUWKR. z dn. 27/XII. Nr. 545, przeciwko obsadzeniu Puzowa przez dwie kompanie z dwoma karabinami maszynowymi - otrzymano odpowiedź dnia 30. grudnia Nr. 1059., przypuszczającą, że rabunki te spełniły oddziały białoruskie. Ponieważ w myśl umowy o przekroczeniu trefy neutralnej, a ^zw szczególności jej §§ 9. i 10., każda strona odpowiada za porządek i ład pasa strefy neutralnej znajdującego się w jej zarządzie administracyjnym, w myśl § 3-go umowy o rozejmie, - odpowiedzi tej za wystarczającą uważać nie możemy.
- f/ protest Przewodniczącego Polskiej Delegacji przy PRUWKR. dn. 29 grudnia Nr. 560. przeciwko obsadzeniu Rymasz, strzelaniu do uciekającej ludności, wtargnięciu do zaścianka Jażwin i uprowadzeniu z tamąd Jana i Franciszka Jażwińskich, Franciszka Ludwika, Marcina Domaszewicza, Jana Cwirka, Witolda Niewiarowskiego i Blinowa.
- g/ protest Przewodniczącego Polskiej Delegacji przy PRUWKR. dn. 30/XII. 1920.r. Nr. 583. przeciwko napadowi na Sołtanowszczyznę, powtarzającemu się

napadowi na Rymasze, przyczem tamtejsi dwaj mieszkańcy Antoni i Aleksander Strokowicze zostali zabici, a Antoni Stulke, Grzegorz Czasocki, Antoni Zuk, Maciej Ochrymowicz i Maciej Dwid' zostali uprowadzeni.

Protesty, wymienione powyżej nie wyczerpują bynajmniej gwałtów, popełnionych przez wojska ros.ukr. w pasie neutralnym. W myśl jednak wielokrotnie zaznaczonych przezemnie tendencji nie wyciągania drobnych przekroczeń w pasie frontowym Delegacji Pokojowej w Rydze, ograniczę się jedynie do podkreślenia faktów, poprzednio już wymienionych, a pozostających bez odpowiedzi.

W końcowym ustępie noty Pańskiej zaznacza Pan Przewodniczący, że Polska Delegacja przy PRUWKR. nie reagowała wcale na jednokrotne żądania rosyjsko-ukraińskiej Delegacji przy PRUWKR. użycia energicznych środków celem zwalczania bandytyzmu w strefie neutralnej. Muszę z naciskiem zaznaczyć, że w rzeczywistości incjatywa w tym kierunku pochodzi z Polskiej strony, gdyż na wniosek Przewodniczącego Polskiej Delegacji przy PRUWKR. zwołane zostały w dniu 23 grudnia 1920 plenum, którego porządkiem dziennym była walka z bandytyzmem w strefie neutralnej. Konkretnym wnioskiem tego posiedzenia było zdecydowanie równoczesnej akcji 4-ej polskiej armji i XVI. sowieckiej armji w dniu 4 stycznia r.b. Ze strony Polskiej akcja ta rozpoczęła się w terminie ustalonym, zaś za opóźnienie się akcji XVI.armji ros.ukr. strona polska odpowiedzialności ponieść nie może.

Jednocześnie zaznaczyć muszę, iż branie pod uwagę przy wzajemnych rozrachunkach strat, poniesionych przez ludność skutkiem "wypadów" oddziałów polskich i rzekomego nie dotrzymania Umowy z Rozejmie, może wypaść bardzo na niekorzyść stronie ros.ukr., jeśliby wziąć pod uwagę straty związane z gwałtami popełnionymi przez oddziały ros.ukr., jak również opóźnione wycofanie się wojsk ros.ukr. na odcinku północnym frontu.

Za zgodność odpisu:

Mioduski

